

Μεσογαίας Νικόλαος για Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας: Το έργο του δεν ερμηνεύεται, απλά θαυμάζεται

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής



Με αφορμή την εκδημία του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας κυρού Αναστασίου, αναδημοσιεύεται στον ιστότοπο της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσογαίας και Λαυρεωτικής ένα απόσπασμα από ομιλία του Ποιμενάρχη της, Μητροπολίτη κ. Νικολάου σε εκδήλωση για το Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος, η οποία είχε λάβει χώρα το 2009.

Ο Σεβασμιώτατος τονίζει στο απόσπασμα της ομιλίας του την προσωπικότητα και το έργο του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αλβανίας. “Τὸ ἔργο του δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Δὲν ἐρμηνεύεται, δὲν δικαιολογεῖται. Ἀπλᾶ, θαυμάζεται. Δὲν εἶναι δικό του, δὲν εἶναι κατ’ ἄνθρωπον. Εἶναι μόνον τοῦ Θεοῦ. Γι’ αὐτὸ καὶ ὡς ἄνθρωπος δὲν κρίνεται. Μόνον ἀναγνωρίζεται”, τονίζει ο Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικόλαος.

Παρακάτω το απόσπασμα:

Θα μοῦ ἐπιτρέψετε γιὰ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιο νὰ μὴν παρουσιάσω πληροφορίες ἢ ἀποτίμηση τοῦ ἔργου του, γιὰτὶ κάτι τέτοιο καὶ ἀδύνατο εἶναι καὶ τελικὰ φοβοῦμαι πὼς ὁ ὄγκος τῆς πληροφορίας καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἐπὶ μέρους καὶ συνολικῆς ἀξίας της θὰ χαθοῦν μπροστὰ στὴν ἀδυναμία μας νὰ τὰ συνθέσουμε καὶ νὰ τὰ ἀξιολογήσουμε. Ἀντ' αὐτοῦ θεωρῶ ὅτι εἶναι πιὸ δίκαιο νὰ ἐπιχειρήσουμε νὰ σκιαγραφήσουμε κάποια ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἱστορικῆς μονα-δικῆς σὲ τάλαντα, ἀρετὲς καὶ πληθωρισμὸ ἔργων προσωπι-κό-τητός του, δεδομένου μάλιστα ὅτι χωρὶς καμία ἐπιφύλαξη θὰ μπορούσαμε νὰ ἰσχυ-ριστοῦμε ὅτι τὸ σημαντικότερο ἔργο του στὸ Διορθόδοξο Κέντρο ἦταν ἡ κατάθεση τοῦ λιπάσματος τῶν πολλῶν χαρισμάτων του πάνω στὸν σπόρο τοῦ ὁράματός του, ὅπως αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὴν πυκνότητα καὶ τὸ εὖρος τῶν δράσεων, στὸ σύντομο διάστημα (1971-1973) ποὺ διετέλεσε διευθυντής του.

Ὁ Μακαριώτατος εἶναι οἰκουμενικὴ προσωπικότητα. Τοῦτο ὄχι γιὰτὶ εἶναι παγκοσμίως γνωστός, οὔτε ἐπειδὴ σπούδασε, ἐργάσθηκε, κινή-θηκε, ἔζησε σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς ἡπείρους, οὔτε πάλι γιὰτὶ γνώρισε πλῆθος θρη-σκεϊ-ῶν καὶ πολιτισμῶν, οὔτε φυσικὰ ἐπειδὴ εἶναι κάτοχος πολλῶν καὶ παγκοσμίων διακρίσεων. Ἡ οἰκουμενικὴ του ἀρχοντιὰ ἔχει νὰ κάνει μὲ τὴν ἴδια τὴ φύση του, τὴ σκέψη, τὰ αἰσθήματα, τὰ ιδιώματα τοῦ προσώ-που του, τὶς φυσικὲς ἱκανό-τητες. Ὅταν ἡ σκέψη κάποιου δὲν χωράει στὰ στενὰ τῆς καθιερωμένης λογικῆς, ὅταν τὸ ξεχείλισμα τῆς ἀγάπης του δὲν περι-ορίζεται σὲ σκοπούς, στόχους καὶ προβλέψεις, ὅταν ἡ ταπείνωση τῆς εὐγέ-νειας του δὲν προσ-μετρᾶται, τότε αὐτὸς δὲν ἀνήκει σὲ λίγους, δὲν ἔχει ὅρια• εἶναι οἰκου-μενικός.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀνα-στασίου γιὰ οἰκουμενικὴ ἔκφρα-ση καὶ διεύρυνση τῶν ὀρι-ζόντων του τοῦ ἔδωσε τὸ προσὸν τῆς πολυ-γλωσ-σίας καὶ τὴ δυνατότητα τῶν πολύπλευρων σπουδῶν. Ἡ ἀγάπη του γιὰ τὸν ἄνθρωπο κάθε φυλῆς, κάθε θρησκείας, κάθε χρώματος, κάθε γωνιᾶς τῆς γῆς, κάθε πολι-τισμοῦ, κάθε κοινωνικῆς στάθμης, καὶ ἡ βαθειὰ πίστη του ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πανταχοῦ παρὼν καὶ τὸ κατ' εἰκόνα Του ἐγγεγραμμένο σὲ κάθε ἄν-θρωπο τὸν ἔκανε νὰ μὴν μπορεῖ νὰ περιοριστεῖ στὸ μικρό, στὸ κοντά, στοὺς ἡμε-τέ-ρους, στοὺς γνωστούς, νὰ φυλακιστεῖ στὸν προσωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἐγωισμό. Ἔσπασε τὸ δοχεῖο τῆς καταγωγῆς του ὡς περιο-ριστικῆς ταυτότητας, ξεκλείδωσε τὴν πόρτα τῆς παραδοσιακῆς πίστεως του ὡς θρησκευ-τικοῦ ἰдео-λογή-ματος, κατάργησε τὶς λέξεις ὅρια, σύνορα, φυ-λή, γλῶσσα. Διέφυγε ἀπὸ τὸ βαρυτικὸ πεδίο τῶν ἐγωισμῶν του καὶ ἀγκά-λιασε τὸν κόσμο ὡς δημιούργημα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τόσο πολὺς καὶ τόσο εὐρύς πού, ἐνῶ πάντοτε περι-μέ-νεις ἔκπληξη ἀπὸ τὴν παρουσία καὶ τὴ δράση

του, διαρκῶς αἰφνιδιάζεσαι.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὸν ἀδίκησε. Δὲν κατάφερε νὰ ξεπεράσει τὴ στενότητά της καὶ νὰ τὸν τιμήσει ἐμπι-στευο-μένη μία Μητρόπολή της. Δὲν τὸν ἔκρινε κατάλληλο γιὰ κάτι σχετικὰ συνηθι-σμένο. Εὐτυχῶς ποὺ ἔκανε τὸ λάθος! Ἴσως αὐτὸ νὰ ἦταν τελικὰ ἐντεταγμένο στὸ σχέ-διο τοῦ Θεοῦ. Ἡ σοφία Του προνόησε νὰ μὴν τὸν κάνει ἐπαρχιοῦχο κλείνοντας τον σὲ μία ἐπαρχία, περιορίζοντάς τον σὲ ἓναν τόπο, σφίγ-γοντάς τον στὸ λίγο καὶ στὸ μικρό. Δὲν τὸν ξόδεψε στὰ νειᾶτα του, ἀλλὰ τὸν βοήθησε νὰ κυοφορήσει τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ φθάσει σὲ ὥριμο τοκετό στὴ μέση ἡλικία του. Δὲν τὸν ὑποχρέωσε νὰ ἐκδαπανηθεῖ σὲ κάτι ποὺ καὶ ἄλλοι θὰ μπορούσαν νὰ κάνουν, ἀλλὰ τὸν προ-όρισε νὰ πρωτοπορεῖ φυτεύοντας τὴν πίστη ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπῆρχε, ὅπως ἔκα-νε στὴν Ἀφρι--κή, ἢ ἀνα-σταίνοντας τὴν Ἐκκλησία ἐκεῖ ποὺ τὴν ἔξα-φάνισε ὁ διωγμός, ὅπως συνέβη στὴν Ἀλβανία, ἢ ὁμολογῶντας τὴν Ὁρθοδοξία ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπῆρχε πρεσβευτῆς της, μὲ τρόπο ποὺ κανεὶς ἄλλος δὲν μπορούσε νὰ τὸ κάνει, στὴν οἰκουμένη. Ἡ ζωὴ του ἔχει τὴν ἀποκλειστικὴ σφραγίδα τοῦ μεγάλου, τοῦ μοναδικοῦ καὶ τοῦ θαύματος.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση τοῦ ἔδωσε τίτλους καὶ θέσεις ποὺ ἡ ἴδια ἀγνοοῦσε τὴ δυναμικὴ τους, ἴσως ἀντικρύζοντας μὲ ἀνασφάλεια τὴ δύ-ναμη τῆς φωνῆς του. Ξεκίνησε ὡς διευθυντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ στὴ συνέχεια τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀνα-στά-σιος ἀνέστησε μέσα σὲ ἐλάχιστο χρόνο τὴν ἔννοια τῆς ἀληθινῆς ἐκκλη-σιαστικῆς διακονίας καὶ τῆς οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Ἑλλάδα, ὅπως δὲν κατάφεραν πολλοὶ μαζὶ μὲ πολυτεῖς ἀγῶνες.

Ἄνθρωπος τολμηρός, ὁραματιστής, ἀποφασιστικός, ἀποτελεσμα-τι-κός. Ταυτόχρονα συνετός, εὐγενής, ἀξιοπρεπής, δημιουργικός. Θεωρητι-κός καὶ πρακτι-κός, ἀκαδημαϊκός καὶ διοικητικός, σαφῆς στὴν πίστη του καὶ δεκτικός στὶς σχέσεις του. Οἰκουμενικός στὴν ὁμολογία του, ἀνοιχτὸς σὲ ἄλλους πολι-τισμούς, σὲ ξένες νοοτροπίες, σὲ ποικίλες θρησκείες, ὅχι σχετικοποιώντας τὴν πίστη του, ἀλλὰ ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὴ βίωσή της, μπόρεσε νὰ ταπεινωθεῖ στὴν ποικιλότητα ποὺ οἰκονομεῖ ὁ Θεός καὶ στὴ διαφορετικότητα ποὺ ἀνέχεται.

Ὁ οἰκουμενικὸς λόγος του δὲν εἶναι συγκρητιστικός· εἶναι ἱεραπο-στο-λι-κός, εἶναι λόγος μαρτυρίας. Ἡ τόλμη του στὸ ἀντίκρουσμα τῆς παγ-κό-σμιας πρόκλησης δὲν γεννᾶται ἀπὸ κενὸ πείστεως ποὺ πρέπει νὰ καλυ-φθεῖ, ἀλλὰ ἀπὸ πλήρωμα Ὁρθοδόξου βιώματος ποὺ πρέπει νὰ διαδοθεῖ, νὰ μοιρασθεῖ. Ἡ οἰκουμενικὴ ἀγάπη του δὲν προδίδει ἔλλειμα Ὁρθό-δοξης εὐαισθησίας, ἀλλὰ εἶναι ἀγά-πη ἐκκλησιαστικῆς εὐθύνης καὶ ὁμο-λογίας.

Τὸ ἔργο του δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τού-του. Δὲν ἐρμηνεύεται, δὲν δικαιολογεῖται.

Ἄπλά, θαυμάζεται. Δὲν εἶναι δικό του, δὲν εἶναι κατ' ἄνθρωπον. Εἶναι μόνον τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ὡς ἄνθρωπος δὲν κρίνεται. Μόνον ἀναγνωρίζεται.